ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

~ΙΣΤΟΡΙΚΟ~

Η Ύπατη Εκπρόσωπος για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας / Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Νοέμβριος 2009

Ύπατη εκπρόσωπος της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας

Κατά την άτυπη συνάντηση στις Βρυξέλλες, στις 19 Νοεμβρίου, εν όψει της έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας την 1η Δεκεμβρίου, οι Αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων συμφώνησαν για τον διορισμό της κας Catherine ASHTON, ως ύπατης εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Ποια είναι τα καθήκοντά της ;

Η ύπατη εκπρόσωπος ασκεί, σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, τα καθήκοντα που μέχρι στιγμής ασκούσε η εξάμηνη εκ περιτροπής Προεδρία, ο Ύπατος Εκπρόσωπος της ΚΕΠΠΑ και ο Επίτροπος Εξωτερικών Σχέσεων. Σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 27 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπατη εκπρόσωπος:

- ασκεί την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της Ένωσης,
- συμβάλλει με τις προτάσεις της στον σχεδιασμό της πολιτικής αυτής, την οποία και εκτελεί ως εντολοδόχος του Συμβουλίου, και διασφαλίζει την εφαρμογή των εκδοθεισών αποφάσεων στον τομέα αυτό,
- προεδρεύει του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων,
- κατέχει μια εκ των θέσεων αντιπροέδρου της Επιτροπής. Μεριμνά για τη συνοχή της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Είναι επιφορτισμένη, εντός της Επιτροπής, για την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων και για τον συντονισμό των άλλων πτυχών της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.
- εκπροσωπεί την Ένωση για ζητήματα που εμπίπτουν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, διεξάγει πολιτικό διάλογο με τρίτους εξ ονόματος της Ένωσης και εκφράζει τη θέση της Ένωσης στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις.
- ασκεί εξουσία στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και στις αντιπροσωπίες της Ένωσης σε τρίτες χώρες και σε διεθνείς οργανισμούς.

P R E S S

Rue de la Loi 175 B – 1048 BRUSSELS Tel.: +32 (0)2 281 9548 / Fax: +32 (0)2 281 80 26
press.office@consilium.europa.eu - http://www.consilium.europa.eu

Πως διορίζεται ;

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία και με τη συμφωνία του προέδρου της Επιτροπής, διορίζει την ύπατη εκπρόσωπο.

Μαζί με τον Πρόεδρο και τα άλλα μέλη της Επιτροπής, η ύπατη εκπρόσωπος υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ρυθμίσεις υποστήριξης

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η ύπατη εκπρόσωπος επικουρείται από ευρωπαϊκή υπηρεσία εξωτερικής δράσης. Υποστηρίζεται από τις υπηρεσίες του Συμβουλίου και της Επιτροπής, εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

Πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας

Το αξίωμα του ύπατου εκπροσώπου για θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας θεσμοθετήθηκε το 1999 (Συνθήκη του Άμστερνταμ). Έκτοτε, τη θέση του ύπατου εκπροσώπου της ΕΕ για την ΚΕΠΠΑ κατείχε ο κ. Javier Solana. Επικουρεί το Συμβούλιο σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, μέσω της χάραξης, προετοιμασίας και εφαρμογής αποφάσεων πολιτικής. Ενεργεί εξ ονόματος του Συμβουλίου διεξάγοντας πολιτικό διάλογο με τρίτους.
Η εξάμηνη εκ περιτροπής Προεδρία προεδρεύει των εξωτερικών σχέσεων του Συμβουλίου, εκπροσωπεί την Ένωση για ζητήματα που εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ, εφαρμόζει τις αποφάσεις που ελήφθησαν και εκφράζουν τη θέση της ΕΕ σε διεθνές επίπεδο.

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Το άρθρο 27 παράγραφος 3 της ΣΕΕ αποτελεί τη νομική βάση για την απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της ΕΥΕΔ.

> *«Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο ύπατος εκπρόσωπος επικουρείται από ευρωπαϊκή υπηρεσία εξωτερικής δράσης. Η υπηρεσία αυτή συνεργάζεται στενά με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών και απαρτίζεται από υπαλλήλους των αρμοδίων διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής καθώς και αποσπασμένο προσωπικό των εθνικών διπλωματικών υπηρεσιών. Η οργάνωση και η λειτουργία της ευρωπαϊκής υπηρεσίας εξωτερικής δράσης καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο αποφασίζει, προτάσει του ύπατου εκπροσώπου, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και έγκριση της Επιτροπής.»*

Στις 30 Οκτωβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε για τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) (έγγρ. *14930/09*). Η μελλοντική ΥΕ καλείται να υποβάλει πρόταση σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της ΕΥΕΔ το συντομότερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας με στόχο την έκδοσή της από το Συμβούλιο, το αργότερο μέχρι τα τέλη Απριλίου 2010.

Τι είναι η ΕΥΕΔ ;

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Οκτώβριο 2009, η ΕΥΕΔ θα αποτελέσει τη μόνη υπηρεσία που θα τεθεί υπό την εποπτεία της ύπατης εκπροσώπου. Η ΕΥΕΔ θα έχει ένα οργανωτικό καθεστώς που να αντανακλά και να υποστηρίζει το μοναδικό ρόλο και καθήκοντα της ύπατης εκπροσώπου το σύστημα της ΕΕ.

Ποιες θα είναι οι αρμοδιότητές της ;

Η ΕΥΕΔ θα βοηθά την ύπατη εκπρόσωπο να μεριμνά για τη συνοχή και το συντονισμό της εξωτερικής δράσης της Ένωσης καθώς και να εκπονεί προτάσεις πολιτικής και να τις εφαρμόζει μετά την έκδοσή τους από το Συμβούλιο. Θα επικουρεί επίσης τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τον Πρόεδρο καθώς και τα μέλη της Επιτροπής στα αντίστοιχα καθήκοντά τους στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων και θα εξασφαλίζει στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Η ΕΥΕΔ θα πρέπει να απαρτίζεται από ενιαίες γεωγραφικές (που θα καλύπτουν όλες τις περιοχές και χώρες) και θεματικές μονάδες οι οποίες θα συνεχίσουν να ασκούν, υπό την εποπτεία της ύπατης εκπροσώπου, τα καθήκοντα που σήμερα εκτελούνται από τα αντίστοιχα τμήματα της Επιτροπής και της Γραμματείας του Συμβουλίου. Το εμπόριο και η αναπτυξιακή πολιτική όπως καθορίζονται από τη Συνθήκη θα πρέπει να παραμείνουν υπ' ευθύνη των αρμόδιων Επιτρόπων της Επιτροπής.

Πως θα στελεχωθεί ;

Το προσωπικό της ΕΥΕΔ θα διοριστεί από την ύπατη εκπρόσωπο και θα προέρχεται από τρεις πηγές: αρμόδιες διευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου, της Επιτροπής καθώς και διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών. Η πρόσληψη θα γίνεται με αξιοκρατική βάση, με στόχο την εξασφάλιση των υπηρεσιών προσωπικού με το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ικανότητας, αποδοτικότητας και ακεραιότητας, ενώ θα εξασφαλίζεται η κατάλληλη γεωγραφική ισορροπία.

Δομές διαχείρισης κρίσεων

Προκειμένου να μπορεί η ύπατη εκπρόσωπος να διευθύνει την Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ), οι δομές διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ θα πρέπει να ενταχθούν στην ΕΥΕΔ ενώ θα λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ιδιαιτερότητές τους. Οι δομές αυτές θα αποτελούν μία οντότητα υπό την άμεση εποπτεία και ευθύνη της ύπατης εκπροσώπου.

Ποιο θα είναι το νομικό καθεστώς της ;

Η ΕΥΕΔ θα πρέπει να είναι μια υπηρεσία sui generis, χωριστή από την Επιτροπή και τη Γραμματεία του Συμβουλίου. Θα πρέπει να διαθέτει αυτονομία από την άποψη του διοικητικού προϋπολογισμού και της διοίκησης προσωπικού. Η ΕΥΕΔ θα έχει το δικό της τμήμα στον προϋπολογισμό ΕΕ στο οποίο θα ισχύουν οι συνήθεις δημοσιονομικοί κανόνες και κανόνες ελέγχου. Η ύπατη εκπρόσωπος θα προτείνει και θα εφαρμόζει τον προϋπολογισμό της ΕΥΕΔ.

Πως θα χρηματοδοτείται ;

Η ίδρυση της ΕΥΕΔ θα πρέπει να εμφορείται από τη βασική αρχή κόστους - αποδοτικότητας τείνοντας στη δημοσιονομική ουδετερότητα. Θα χρειαστεί ενδεχομένως ένας περιορισμένος αριθμός πρόσθετων θέσεων για έκτακτο προσωπικό από τα κράτη μέλη οι οποίες θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν εντός των πλαισίων των υφιστάμενων δημοσιονομικών προοπτικών.

Αντιπροσωπίες της ΕΕ

Οι αντιπροσωπίες της Επιτροπής θα γίνουν αντιπροσωπίες της Ένωσης υπό την εποπτεία της ΥΕ, και θα ενταχθούν στη δομή της ΕΥΕΔ. Οι αντιπροσωπείες θα απαρτίζονται τόσο από τακτικό προσωπικό ΕΥΕΔ (συμπεριλαμβανομένων των Αρχηγών αντιπροσωπίας), όσο και από προσωπικό των σχετικών υπηρεσιών της Επιτροπής. Το σύνολο του προσωπικού θα εργάζεται υπό την εποπτεία του Αρχηγού της αντιπροσωπίας. Οι αντιπροσωπίες της ΕΕ θα συνεργάζονται στενά με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών. Οι αντιπροσωπίες της ΕΕ θα πρέπει να έχουν υποστηρικτικό ρόλο σε θέματα διπλωματικής και προξενικής προστασίας των πολιτών της Ένωσης σε τρίτες χώρες.